

Wandelroute het Witte Veen

Waar: [Witte Veen](#)

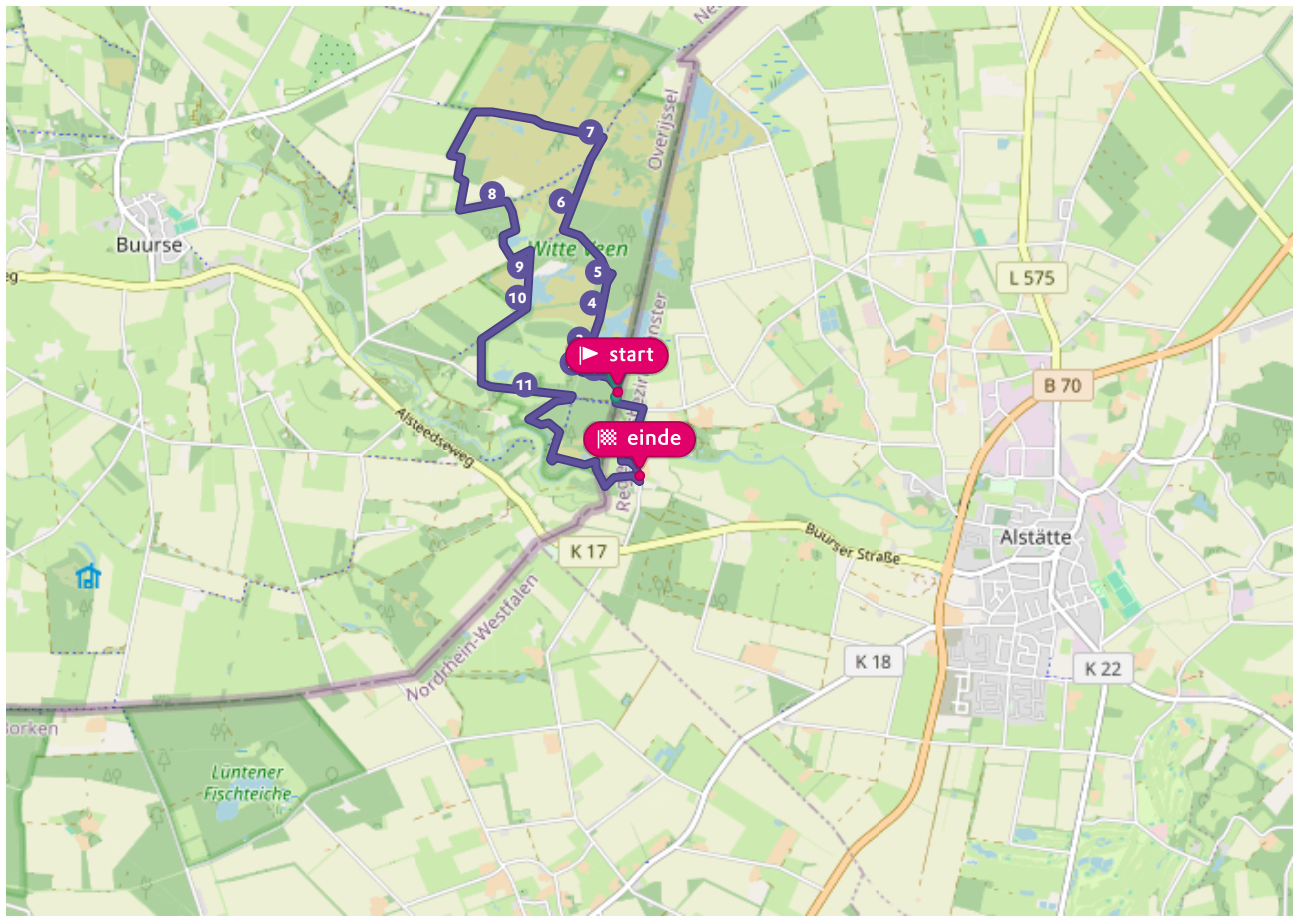
 2 uur 52 8,6 km

Over de route

Een prachtige rondwandeling door het Witte Veen, op de grens met Duitsland bij Buurse.

Het start- en beginpunt van de blauwe wandelroute is restaurant de Haarmühle in Duitsland waar je met een heerlijke lunch of diner kunt afsluiten.

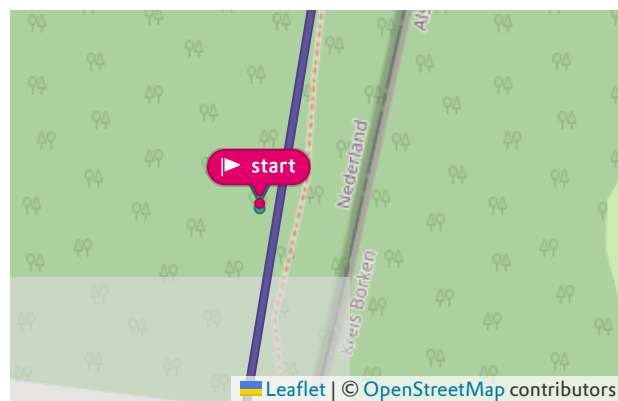
Kaart

Waar kun je starten

LANDGASTHOF HAARMÜHLE

📍 Locatie

Wat kom je onderweg tegen?

1. Hei

Via een klaphek kom je op de heide. Op de hogere delen van het hoogveen hielden vroegere gebruikers schapen. De arme zandgrond werd door de grazende schapen nòg voedselarmer, zodat er uiteindelijk alleen nog maar hei op wilde groeien. Hei is dus een cultuurlandschap. Zonder begrazing groeit heide dicht met bomen zoals berken. In het Witte Veen lopen en grazen daarom 50 Schotse hooglanders. De dieren zijn zomer en winter buiten en kunnen goed zelf hun kostje bij elkaar scharrelen.

2. Kaarsrecht

De kaarsrechte eikenlaan is ook door de heer Van Heek aangelegd. Eind negentiende eeuw kocht de textielabrikant Van Heek hier grond met het doel een landgoed te stichten. Hij liet naaldbomen planten voor de houtproductie. Ook boerderij Het Markslag kwam in zijn handen. Natuurmonumenten heeft sinds 1981 bijna 300 hectare van het Witte Veen verworven.

3. Vlinders en grote grazers

Aan weerszijden van de eikenlaan liggen graslanden. De Schotse hooglanders zorgen ervoor dat deze voormalige agrarische weilanden ruiger en natuurlijker worden. Ze vreten bovendien jonge boompjes en struiken gedeeltelijk weg. In voorjaar en zomer bloeien de weiden uitbundig en fladderen hier honderden vlinders. Een extra bezoek waard.

4. Nattigheid

Rechts zie je een moerasachtig veld. Natuurmonumenten heeft op een aantal plekken in het Witte Veen moerasachtige gebiedjes gemaakt met verschillende waterdieptes en plantensoorten. Omdat het water erg schoon is, zijn zulke plas/drasgebieden een eldorado voor bijvoorbeeld kikkers, padden en salamanders. Op de oevers groeit moerashertshooi en bijzondere vogels als het witgatje en de groenpootruiter zoeken hier hun voedsel.

5. Moerasbos

Het bos even verderop rechts is door de aanlegde dammen behoorlijk nat. En dat zijn goede omstandigheden om een moerasbos te laten ontstaan. Een bos zoals het vroeger ook was. Dat betekent dat het voor sommige soorten bomen té nat is, zoals grove dennen en eiken. Die blijven op de hogere, drogere delen staan. Op de natte stukken groeien vanzelf vuilboom, zwarte els en populier. Soorten die wel van nattigheid houden.

6. Afplaggen

Door de zure regen is veel hei in Nederland vergrast. Heide groeit graag op arme grond maar de zure regen bemest. Daardoor groeien er grassen als het pijpenstrootje tussen de hei. Dat is hier goed te zien. Natuurmonumenten plagt her en der de bovenlaag weg. Op de arme zandgrond die dan weer vrijkomt, groeit opnieuw heide.

7. Kwetsbaar

Het restant hoogveen van het Witte Veen is niet toegankelijk. Hoogveen is namelijk kwetsbaar. Als je er overheen kijkt, zie je dat het een heel hobbelig gebied is. Sommige delen staan het hele jaar door blank, andere zijn droger. Het verschil in waterstand maakt hoogveen een geschikt leefgebied voor libellen, waaronder zeldzame als de venwitsnuitlibel en de noordse witsnuitlibel. In dit deel van het Witte Veen komt ook droge heide en zand voor. Daar broedt, dankzij de rust, de nachtzwaluw. De vogel zit overdag stil op de grond en lijkt dan nog het meest op een hoopje bladeren. Door de aanleg van de moerassige plekken sinds begin negentiger jaren is zelfs de boomkikker terug in het Witte Veen. Dat is fantastisch, want deze kikker wordt in zijn voortbestaan bedreigd. Hij vraagt een gevarieerd landschap. Water is nodig voor het afzetten van eitjes en het opgroeien van de larven. Op de braamstruiken zont de boomkikker en zoekt hij naar voedsel. In de bosrand vindt hij een overwinteringsplek. De boomkikker doet het hier goed. In het voorjaar zijn tientallen roepende mannetjes te horen. Met hun kenmerkende keffende roep lokken ze de vrouwtjes. In koor!

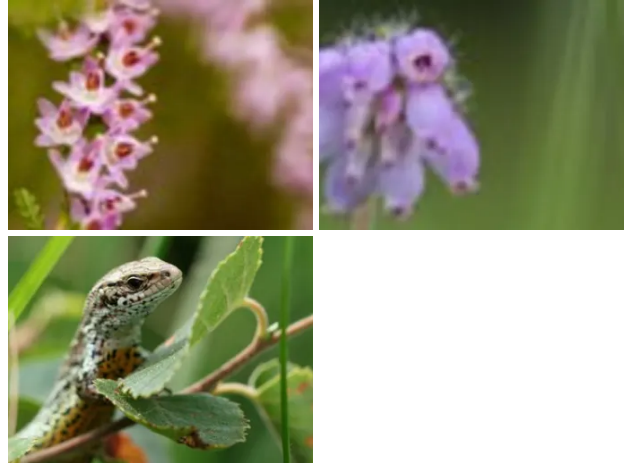
8. Granen

Op de zandgronden wordt graan geteeld. Dat gebeurde vroeger ook. Graan trekt weer andere vogels en insecten dan veen of heide. Kijk maar eens goed!

9. Hagedis

De geplagde plekken op de hei zijn hobbelig. Op de hoge, droge delen kan struikheide gaan groeien, op de natte plekken dopheide. De levendbarende hagedis voelt zich daar thuis. Vooral op ochtenden in het voorjaar kun je hem op open plekjes tussen de hei zien zonnen.

10. Vogelscherm

Staan achter het vogelscherm kun je de talrijke vogels in de drassige weide heel goed bespieden. De vogels merken er niks van. Genieten!

11. Boerderij

De boerderij Het Markslag bestond al begin zeventiende eeuw. Het onherbergzame Witte Veen was een belangrijke smokkelaarsroute. De controlebeamten (commiezen) hadden in Het Markslag een eigen kamertje waar ze na hun surveillance sliepen. Even verderop wandel je opnieuw door bos. De 'heuvels' hier zijn natuurlijk. Vele tienduizenden jaren geleden zorgden landijs, wind en water voor reliëf.

